

BELEIDSPLAN 2021-2024

NOORD OOST BRABANTSE BIBLIOTHEKEN

De toekomst

**komt in
golven.**

We brengen

**ze zelf in
beweging.**

Tom Kniesmeijer

COLOFON

Beleidsplan 2021-2024: koers in beweging

Een uitgave van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken

Tekst: Annelies van Uden • Redactie: Germa van Hal • Ontwerp en opmaak: Marjon Grendel,
zvorm grafisch ontwerp • Fotografie: Beeldbank Landelijke Huisstijl, Ylanite Koppens,
Thomas Segers Fotografie • Illustraties: Nuala Burns

INHOUD

Ter inleiding 4

Wettelijke en landelijke kaders 7

Noord Oost Brabantse Bibliotheken 11

Kennisteam 12

Ons verhaal in het kort 31

TER INLEIDING

Lezen is de basis van leren, met leesplezier als sleutel tot succes. Lezen en leren, daar gaan we ons op richten de komende jaren met de Noord Oost Brabantse Bibliotheken. Maar behalve ‘aan-’ zullen we mensen ook ‘uitzetten’. Want het is belangrijk om je een leven lang te ontwikkelen, maar ook om even nergens aan te denken.

Lezen en je in kwesties verdiepen is, zeker in deze tijd, van groot belang. Het is goed je breed te informeren over allerlei onderwerpen en een mening te kunnen vormen op basis van argumenten. Met onze collectie, gebouwen en samenwerkingspartners zorgen we voor zinvolle tijdsbesteding. We geven onze bezoekers energie om zichzelf te blijven ontwikkelen.

Maar zoals gezegd is afwisseling broodnodig en moet je behalve ‘aan’ soms ook bewust ‘uit’ staan. Even wegdromen in een boek, op reis gaan in een andere wereld, de verhalen van iemand anders horen. Ook daarvoor zetten we ons in met de Bibliotheken.

Dit beleidsplan ‘Koers in beweging’ is een middel om focus aan te brengen in ons werk. Waarom doen we wat we doen, hoe doen we het en wat doen we? Het vormt een kader om, samen met partners, kansen te bieden aan de gemeenschap.

Gio van Creij, directeur-bestuurder

1. De Bibliotheekwet

De vijf functies van Bibliotheken zijn duidelijk vastgelegd in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob), die sinds 2015 van kracht is:

1. Kennis en informatie ter beschikking stellen
2. Ontwikkeling en educatie bieden
3. Lezen bevorderen en laten kennismaken met literatuur
4. Ontmoeting en debat organiseren
5. Kennis laten maken met kunst en cultuur

De eerste functie is de uitleenfunctie, terwijl de andere functies gaan over het gebruiken van de collectie en expertise voor maatschappelijke doelen zoals leesbevordering, de aanpak van laaggeletterdheid en het informeren van burgers.

Het vervullen van de vijf functies - fysiek en digitaal - is geen vrijblijvende zaak, maar een wettelijke verplichting. Ze moeten alle vijf binnen elke bibliotheekorganisatie aanwezig zijn.

In de Wsob is ook vastgelegd dat iedereen welkom is in de Bibliotheek. De publieke waarden zijn:

- betrouwbaarheid
- onafhankelijkheid
- authenticiteit
- pluriformiteit
- toegankelijkheid

Door gemeenschappelijke ambities en een duidelijk herkenbare huisstijl, verbinden alle openbare bibliotheken in Nederland zich met elkaar tot een netwerk van 700 bibliotheken, 150 bibliotheekorganisaties en 9 provinciale ondersteuningsorganisaties die jaarlijks meer dan 4 miljoen mensen bereiken. De gezamenlijke ambitie is om dat aantal de komende jaren te verdubbelen.

2. Het Bibliotheekconvenant

Het Bibliotheekconvenant vloeit voort uit de evaluatie in 2020 van de Wsob en het bijbehorend advies van de Raad voor Cultuur. Met de ondertekening van het Bibliotheekconvenant 2020-2023 hebben vertegenwoordigers van het Rijk, provincie en gemeenten en van de Nederlandse openbare Bibliotheken het belang van een goed functionerend bibliotheekstelsel en volwaardige lokale bibliotheekvoorzieningen bekrachtigd. De komende jaren wordt er op lokaal, provinciaal en landelijk niveau nauw samengewerkt tussen overheden en bibliotheekorganisaties aan drie maatschappelijke opgaven:

1. **Geletterde samenleving:** het bevorderen van leesplezier en geletterdheid. Er zijn grote zorgen over laaggeletterdheid en het feit dat het leesplezier en de leesvaardigheid van de jeugd steeds kleiner worden.
2. **Participatie in de informatiesamenleving:** digitale inclusie en digitaal burgerschap. Niet iedereen kan meekomen of ervaart geborgenheid. In een inclusieve omgeving doet iedereen er toe, hoort iedereen erbij en draagt iedereen bij.
3. **Leven lang ontwikkelen:** basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid. Inspelen op de behoefte (en noodzaak) van burgers om een leven lang te kunnen leren.

Minister Van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benadrukt de belangrijke maatschappelijk-educatieve rol van de Bibliotheek in de samenleving zo:

“Tijdens de Kinderboekenweek komen kinderen en hun ouders overal in Nederland weer in aanraking met de magie van boeken. Als we boeken lezen, ontdekken we nieuwe werelden, mensen en ideeën. Pas als je kunt lezen, kun je volwaardig meedoen in de samenleving. De Bibliotheek speelt een essentiële rol in het stimuleren van leesplezier, leesvaardigheid en persoonlijke ontwikkeling. De Bibliotheek is de huiskamer van onze wijken. Haar deuren staan altijd open, wie je ook bent of waar je ook vandaan komt. Met dit convenant zorgen we ervoor dat bibliotheken die sleutelrol nog beter kunnen vervullen.”

3. De netwerkagenda

De netwerkagenda is de concrete uitwerking van het Bibliotheekconvenant 2020-2023. De partijen die het convenant ondertekenden – OCW, IPO, VNG, KB, SPN en VOB – stemmen in de netwerkagenda doelen en acties af.

De afspraak is dat overheden Bibliotheken ondersteunen om als robuuste voorziening hun bijdrage aan de gemeenschap te kunnen leveren én om zich de komende jaren te richten op de drie maatschappelijke opgaven: de geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen. Deze opgaven vragen om samenwerking met verschillende partners: lokale, regionale en landelijke organisaties, Bibliotheken onderling, bibliotheekorganisaties en overheden.

Uitgangspunt is een volwaardige robuuste Bibliotheek. Die is:

- voor iedereen dichtbij
- voor iedereen toegankelijk
- op peil
- toekomstbestendig

4. De merkstrategie

In 2021 positioneert de landelijke marketingcommissie van de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) het merk 'de Bibliotheek' als 'Motor van een vaardige samenleving': iedereen moet zich kunnen blijven ontwikkelen.

Het waardenkompas dat bij deze landelijke merkstrategie hoort bestaat uit vijf merkwaarden:

Samen – met elkaar, samenwerkend, in samenhang

Betrokken – gedreven, verantwoordelijk, kennis van zaken

Behulpzaam – vriendelijk, helpende hand, betrouwbaar

Gastvrij – laagdrempelig, prettig, iedereen is welkom

Energiek – verrassend, vernieuwend, ontwikkelend

Deze merkstrategie wordt de komende jaren sterk verbonden met het Bibliotheekconvenant en de netwerkagenda.

NOORD OOST BRABANTSE BIBLIOTHEKEN

De Bibliotheek is een openbare, laagdrempelige voorziening die mensen helpt in hun persoonlijke ontwikkeling. Ze stimuleert de leescultuur en biedt een informele leeromgeving. De Bibliotheek wil dat iedereen zelfstandig en volwaardig aan de maatschappij kan deelnemen.

Daarnaast is de Bibliotheek een 'third place': een derde plek om te zijn, naast thuis en werk. Een plaats voor wie zich wil ontspannen en rust zoekt om informatie - in welke vorm dan ook - tot zich te nemen. Ontspannen, ontmoeten en ontwikkelen zijn voor deze functie de kernbegrippen.

De Noord Oost Brabantse Bibliotheken wonen en werken samen met verschillende partners. Veel vestigingen zijn ondergebracht in multifunctionele accommodaties. De programmering van activiteiten komt grotendeels tot stand in samenwerking met anderen. Door de bundeling van krachten worden ideeën versterkt.

De Bibliotheek heeft een onafhankelijke positie, is toegankelijk voor iedereen en stelt de ontwikkeling van personen centraal. De huisvesting is gericht op een prettig verblijf voor zowel individuele bezoekers als gezinnen. Bibliotheken zijn van toegevoegde waarde voor de levendigheid in hun dorp of stad. Hiermee draagt de Bibliotheek bij aan het welzijn van de samenleving.

**Taal
is nu wel echt
aan de beurt!**

KENNISTEAM VOOR- EN VROEGSCHOOSE EDUCATIE

Wietske van Kilsdonk (1983) - voorzitter Kennisteam VVE

Leest nu:

Het boek waarvan je wilde dat je ouders het hadden gelezen (en je kinderen blij zijn dat jij het doet) - Philippa Perry

Het Kennisteam Voor- en Vroegschoolse Educatie wil de komende periode inzetten op de gezinsaanpak: taalontwikkeling van zowel kind als ouder. Daarvoor is structurele samenwerking met ketenpartners nodig en moet goed gekeken worden naar de behoeften van ouders.

Wat is jullie speerpunt voor de nieuwe beleidsperiode?

‘Dat kinderen opgroeien in een taalrijke omgeving. Dat is van groot belang voor de verdere ontwikkeling van een kind. De basis voor een goede taalontwikkeling wordt gelegd in de eerste zes jaar. Een taalrijke omgeving is niet altijd vanzelfsprekend. Daarom moeten we werken aan de taalontwikkeling van kind én ouder, curatief en preventief. Taal is nu wel echt aan de beurt!’

Hebben we het hier over de gezinsaanpak?

‘Precies. Je kunt kinderen ‘voeden’, maar je moet de ouders ook meenemen, bijvoorbeeld met aanbod van het Taalhuis rondom basisvaardigheden. We zijn bezig met pilots om te kijken of we gezinnen binnen de school kunnen helpen. Het kind staat centraal, maar we drinken ook een kop koffie met de ouder om te kijken hoe we het hele gezin kunnen bereiken. School en kinderopvang zijn daarin mooie partners.’

Wordt er met nog meer partijen samengewerkt?

‘Onze directe doelgroep zijn de 0- tot 6-jarigen en hun ouders, maar daaromheen staan heel veel professionals: van kraamzorg tot sportvereniging. Als we echt aan taalontwikkeling van gezinnen willen werken, moeten we een langdurig traject met deze ketenpartners aangaan.’

De Bibliotheek komt naar je toe?

‘De fysieke Bibliotheek blijft een belangrijke plek, waar mensen zich op hun gemak moeten voelen en waar tijd is voor persoonlijke benadering. Maar bibliotheekbezoek en voorlezen horen niet meer per se bij de opvoeding; mensen hebben het druk of er speelt andere problematiek. We moeten ons afvragen waar ouders behoefte aan hebben. Dus ook naar gezinnen toe met boeken, naar consultatiebureaus, naar wijkcentra. En ook belangrijk; de collectie moet goed aansluiten, zodat ouders bijvoorbeeld in hun thuistaal kunnen voorlezen.’

Als je kijkt naar het Bibliotheekconvenant, welke opgaven zijn voor dit kennisteam dan belangrijk?

‘Eigenlijk zijn ze dat allemaal. Je draagt enorm bij aan een geletterde samenleving als je investeert in de jongste doelgroep. Door de ouders mee te nemen in de gezinsaanpak, maak je de combinatie met een leven lang ontwikkelen. En zo voorkom je dan weer problemen met de informatiesamenleving. De doelgroep nul tot zes jaar is zo bekeken een goede investering!’

Samen ervoor zorgen dat de boeken de kinderen bereiken

KENNISTEAM JEUGD

Inge Goossens (1980) - lid Kennisteam Jeugd

Leest nu:

Gozert - Pieter Koolwijk

Voor het Kennisteam Jeugd staat leesbevordering voor alle kinderen tussen vier en twaalf jaar centraal. De komende tijd wordt ook daarom de inhoudelijke samenwerking met het onderwijs geïntensiveerd.

Richten jullie je met leesbevordering en leesplezier op een specifieke groep?

‘In het Leesoffensief worden drie doelgroepen genoemd: jongens, vmbo-ers en leerlingen met een meertalige achtergrond. Als kennisteam vinden we het daarnaast ook heel belangrijk om kinderen die wél graag in de Bibliotheek komen te blijven bedienen. Zij zijn onze ambassadeurs en kunnen uitdragen hoe leuk lezen is. Voor kinderen die juist heel makkelijk lezen is er bovendien weinig aanbod, dus daar moeten we ook naar kijken.’

Over aanbod gesproken: dat is ook een speerpunt, toch?

‘Ja. We willen onder meer ouders met een andere thuistaal stimuleren voor te lezen. Dat doen we door de collectie vreemde talen uit te breiden en onder de aandacht te brengen, samen met partners als de VoorleesExpress, welzijn en onderwijs. Lezen is voor iedereen belangrijk. Door te lezen of voorgelezen te worden in je eigen taal ontwikkel je taalgevoel.’

En je hebt samenwerkingspartners nodig om die collectie te promoten?

‘We moeten ervoor zorgen dat de collectie komt op de plek waar die moet zijn. En dat is niet alleen in de Bibliotheek zelf. Voor veel anderstaligen en laaggeletterden is de Bibliotheek een instituut en een plek waar je niet zo makkelijk binnenloopt; ook al zouden wij dat graag anders zien. Als de eerste kennismaking met lezen en de Bibliotheek op een veilige plek is, dan komen we veel verder.’

De Bibliotheek trekt eropuit.

‘Elk kind moet in zijn nabije omgeving een Bibliotheek of een collectie ter beschikking hebben. Dat kan fysiek zijn, maar ook digitaal. Om dat voor elkaar te krijgen, gaan we bijvoorbeeld ook verder met ‘de Bibliotheek op school’. Daar willen we maatwerk leveren aan het onderwijs, binnen bepaalde kaders.’

Hoe pakken jullie dat aan?

‘Door intensiever en nog meer op inhoud samen te werken met het onderwijs. Samen moeten we ervoor zorgen dat de boeken de kinderen bereiken. We willen onder andere een leerkrachtenpanel oprichten en het huidige aanbod bekijken. Want wij kunnen heel veel leuks bedenken, maar als het niet gedragen wordt, slaan we de plank mis.’

Het Leesoffensief, de collectie, meer samenwerking: dat is best ambitieus. Wat doen jullie niet?

‘De lessen mediawijsheid zoals we die voorheen gaven. We leggen de focus op lezen. Digitale geletterdheid hoort daar wel bij en ook in projecten nemen we digitale componenten op, maar er is altijd een koppeling met de collectie.’

Focus op de collectie en samenwerking met het onderwijs

KENNISTEAM JONGEREN

Evi Savelkouls (1989) - voorzitter Kennisteam Jongeren

Leest nu:

The hate u give - Angie Thomas

Het Kennisteam Jongeren heeft veel plannen voor de nieuwe beleidsperiode. De focus ligt op samenwerking met het voortgezet onderwijs en uitbreiding en zichtbaarheid van de collectie voor jongeren.

Hoe gaat het met die Young Adult-collectie?

‘Die groeit als kool en er wordt veel geleend. Young Adult is een relatief nieuw genre, opgekomen in Amerika en Engeland. Rond 2009 is dat booming geworden, met series als The Hunger Games en Twilight; verfilmde kaskrakers. Er was heel weinig aanbod in dat genre, terwijl er veel vraag naar is. Naast Young Adult, dat over tieners gaat, zie je nu het nieuwe genre New Adult, over twintigers.’

Wat betekent leesplezier voor jullie, in de komende beleidsperiode?

‘Het Leesoffensief, leesplezier en geletterdheid, staan voorop. De Young Adult-collectie hoort volgens ons op een eigen plek, met sprinters - liefst in het Engels - graphic novels en informatieve boeken. Maar daarnaast willen we ook heel erg inzetten op de Bibliotheek als third place, een plek waar jongeren graag willen zijn. Het moet allemaal binnen handbereik zijn. We vinden het bijvoorbeeld belangrijk dat het jongerenpanel van de Bibliotheek meekijkt bij de inrichting van nieuwe vestigingen.’

Dat zijn vooral jongeren in hun vrije tijd. Hoe is de link met het onderwijs?

‘Voor de samenwerking met het voortgezet onderwijs willen we nieuwe projecten ontwikkelen. Lezen is in het voortgezet onderwijs veel minder ingebed in beleid en meer docentafhankelijk dan in het primair onderwijs. Dat is een potentieel gevaar, want je wilt intensieve samenwerking, met betrokkenheid van beide kanten. Ook op een hoger niveau moet het dus worden vastgelegd.’

Waar gaan jullie nog meer aan werken?

‘We willen jongeren met elkaar verbinden rondom thema’s: eenzaamheid bijvoorbeeld of SDG’s of politiek. En we gaan onze zichtbaarheid uitbreiden op festivals en door middel van podcasts. Ons Instagram-account @jongerenbieb is echt supertof. We willen ook meer samenwerking opzoeken met jongerenwerk en studieplekken in de Bibliotheek promoten.’

Wauw, dat zijn veel speerpunten! Waar ligt voor het kennisteam de focus?

‘Ja. dat is lastig. We zijn een relatief nieuw kennisteam en hebben best wel inhaalslagen te maken. We moeten eerst contacten verankeren en nog niet alle Bibliotheken zijn op jongeren ingericht. De focus voor de komende tijd ligt op de collectie en de samenwerking met het voortgezet onderwijs. Dát is de basis; de rest moet daaruit voortvloeien.’

Spelen jonge collega’s uit het eigen team hier ook een speciale rol?

‘Het is belangrijk dat we oog hebben voor de werving en het behoud van jonge medewerkers. Die brengen nieuwe ideeën mee. Binnen onze Bibliotheken, maar ook in de branche moeten zij elkaar kunnen vinden. Ik maak zelf deel uit van het landelijke bestuur van het Jong Bibliotheek Netwerk. Fijn dat er vanuit de NOBB zoveel ruimte wordt geboden om dat te doen.’

Laagdrempelige plek om je te ontspannen én te ontwikkelen

KENNISTEAM VOLWASSENEN BASISVAARDIGHEDEN

Yvonne de Groot (1966) - Voorzitter Kennisteam Volwassenen Basisvaardigheden

Leest nu:

Jaag je ploeg over de botten van de doden - Olga Tokarczuk

Voor het Kennisteam Volwassenen Basisvaardigheden zijn de gezinsaanpak en samenwerking met het maatschappelijke veld belangrijk. Overkoepelend is de vraag hoe de doelgroep beter bereikt kan worden.

De opgaven uit het Bibliotheekconvenant sluiten mooi aan bij jullie speerpunten!

‘Dat klopt. Wat de geletterde samenleving betreft hebben we als Bibliotheken vaak al een coördinerende rol in lokale netwerken met ons DigiTaalhuis. Nieuw voor de komende periode is de aandacht voor de gezinsaanpak. Er liggen pilots klaar in Uden en Oss om samen met scholen - en met andere kennisteam - laagtaalvaardige ouders te bereiken. We hopen ze zo te verleiden om meer te doen met taal en digitale vaardigheden; de basisvaardigheden waarop wij de nadruk leggen.’

En wat zijn de plannen met ‘een leven lang ontwikkelen’?

‘De Bibliotheek moet op de kaart staan als een laagdrempelige plek om je te ontspannen én te ontwikkelen. Zodra het kan, beginnen we weer met programmeren voor De Inloopschool om mensen tot en met mbo-niveau te motiveren hun leven lang te blijven leren. Dat doen we fysiek, want het moet leuk, leerzaam en laagdrempelig zijn. Daarnaast geef de KB ons met haar online aanbod veel tools, voor hoog- en laagopgeleiden. Het aanbod is alleen zo overweldigend groot en verspreid vindbaar, dat ik vind dat wij daar de wegwijzer in moeten zijn. En hierbij heeft vooral de kwetsbare burger ons nodig.’

Is het lastig die kwetsbare burger te bereiken?

‘Dat is voor ons kennisteam steeds de overkoepelende vraag: hoe vergroten we ons bereik? Het DigiTaalhuis bereikt aardig wat mensen, maar voor Klik & Tik of Digisterker zou het echt meer mogen zijn. Vooral volwassenen met Nederlands als moedertaal zijn moeilijk te vinden. NT1-ouders proberen we met de gezinsaanpak nu via hun kinderen te motiveren. Daarnaast zijn goede vrijwilligers die cursussen verzorgen ook heel belangrijk. Opleiding en doorstroom van vrijwilligers blijven van belang.’

Wat gaan jullie nog meer doen om het bereik te vergroten?

‘Ons netwerk inzetten en vergroten. We gaan met dit kennisteam echt meer de hort op. We willen ons aanbod bijvoorbeeld naar wijkcentra brengen, waar de drempel voor sommige mensen toch lager is dan in de Bibliotheek. Woningbouwverenigingen of bedrijven kunnen ook goede partners zijn als we zoeken naar een hybride leeromgeving. Ik denk dan aan een cursus fotografie in een fotozaak of een workshop over elektriciteit door de woningcorporatie.’

Onderwerpen agenderen die een beetje schuren

KENNISTEAM VOLWASSENEN PROGRAMMERING

Peter van der Wijst (1971) - voorzitter Kennisteam Volwassenen Programmering

Leest nu:

De goede voorouder - Roman Krznaric

Het Kennisteam Volwassenen Programmering wil dat de Bibliotheek kritische vragen stelt en onderwerpen agendeert die een beetje schuren. Daarnaast moeten community's gevormd worden die hun eigen wensen en ideeën aandragen.

Wat voor plek wil de Bibliotheek zijn?

'Een plek voor betrouwbare informatie, waar kritische vragen gesteld worden. Dat doen we bijvoorbeeld met Tegenlicht Meet Ups over de farmaceutische industrie of de boer van de toekomst. Dat is onze rol: onderwerpen agenderen die een beetje schuren, een ander geluid laten horen, zoals data-ethiek of fake news. We hebben er geen mening over, maar laten zien dat het er is.'

Maar jullie kennisteam wil ook programmeren door community's te bouwen, toch?

'Dat klopt. We willen niet alleen zenden, maar ook de vraag ophalen en hebben de methode OF/BY/FOR ALL omarmd. We vragen groepen die we moeilijk bereiken waar ze behoefte aan hebben. Nistelrode heeft bijvoorbeeld een grote Molukse gemeenschap die naar mijn weten nauwelijks in de Bibliotheek komt. Wat zijn hun wensen en ideeën? Hoe kunnen we die ondersteunen?'

Maar hoe bereik je mensen die je niet kent? Hoe weet je wat je niet weet?

'Je moet een groot netwerk hebben en je voelsprietten gebruiken. Je legt zelf het eerste contact en gaat dan in gesprek. Een mooi voorbeeld vond ik een Bibliotheek in Brisbane, waar Aboriginals een vuurplaats kregen om hun verhalen te kunnen vertellen. Voor hen was zo'n plek heel belangrijk. Dat moet altijd in overleg. We zijn zo gewend om snel vooruit te willen, maar we moeten echt meer de behoefte gaan ophalen. Niet programmeren voor maar met de community!'

En hoe leg je daar dan de connectie met de collectie?

'Soms is er een link met de actualiteit, zoals bij de Molukkers die zeventig jaar geleden naar Nederland kwamen, en soms met de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) die we belangrijk vinden. Het is ons streven om ook de link met de collectie steeds beter te laten zien. Die is er natuurlijk altijd, maar hoe breng je bijvoorbeeld verhaaladviezen beter over het voetlicht?'

Andersom voegt de programmering ook iets toe aan de collectie, toch?

'De afgelopen tijd hebben we vooral online geprogrammeerd. Wat je opneemt, leg je vast en kun je opnemen in de collectie, net als de podcasts die we willen maken. Netwerken en napraten bij live activiteiten zijn heel belangrijk, maar je kunt het ook naast elkaar doen.'

Behalve 'aan' wil de Bibliotheek mensen ook graag 'uit' kunnen zetten. Hoe ziet dat eruit?

'Het is belangrijk dat je laat zien hoe de wereld in elkaar zit, maar juist in deze tijd moet je ook ontspanning bieden. Met literaire lezingen bijvoorbeeld bied je mensen een mooie avond met een schrijver die ze heel goed vinden. En je steekt er misschien ook nog iets van op.'

Verrijken en verbinden door middel van historie

KENNISTEAM VRIJE TIJD EN ERFGOED

Jurgen Pigmans (1978) - voorzitter Kennisteam Vrije tijd en Erfgoed

Leest nu:

vooral nieuwsartikelen en wetenschappelijke teksten

Het Kennisteam Vrije tijd en Erfgoed richt zich op historisch besef en bewustwording. Door mensen enthousiast te maken over hun geschiedenis kunnen zij ambassadeurs worden van hun dorp of stad. En dát legt weer een mooie link met vrije tijd.

Wat is jullie belangrijkste speerpunt voor de komende beleidsperiode?

‘We willen mensen verrijken en verbinden door middel van historie. Dat doen we omdat het individu én de samenleving daardoor groeien. Aan de ene kant heeft dat te maken met zelfontplooiing; in welke lijn sta ik, waar kom ik vandaan? Maar er zit ook een praktische kant aan. Die heeft te maken met politiek en hoe we onze samenleving inrichten. Als je meer historisch besef hebt, kom je beter beslagen ten ijs, bijvoorbeeld bij verkiezingen.’

En wat betekent het voor de Bibliotheken, lokaal of regionaal?

‘We willen dat burgers betrokken en goed geïnformeerd kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarvoor is het belangrijk te beseffen dat je deel bent van een breder verband. Dat je omgeving is gegroeid door de mensen die er leefden en bepaalde ontwikkelingen in het verleden. Dat maakt samen wonen in een gemeente of regio betekenisvoller.’

Kun je een voorbeeld noemen?

‘Oss is bijvoorbeeld vooral bekend als industriestad, maar het is ook een middeleeuwse stad, waar een kasteel heeft gestaan. Dat zie je nog aan sommige straatnamen. Als je daar meer over weet, vergroot dat je betrokkenheid. Je zou het ‘trots’ kunnen noemen, maar het helpt je ook om zaken in perspectief te plaatsen.’

Hoe willen jullie mensen bereiken?

‘Op de traditionele manier, bijvoorbeeld met lezingen, maar ook via speurtochten of tv-programma’s: het is namelijk waardevol om ook multimediaal en wat speelser te werk te gaan. Zeker als je een jonger publiek wilt bereiken. Als mensen spelenderwijs wijzer worden, dán heb je ze te pakken. Dan creëer je een breder begrip van de lokale historie en maak je ze ambassadeurs van hun omgeving. Dat kan op het vlak van vrije tijd en zelfs commercieel weer allerlei mogelijkheden bieden.’

Dat doen jullie vast niet alleen?

‘We willen op lokaal niveau bekijken hoe je kennis van diverse partijen breder kunt inzetten. Van heemkunde bijvoorbeeld, maar ook van gemeenten en particulieren. Als Bibliotheek kunnen wij een spin in het web zijn en zoeken naar ingrediënten om iets moois tot stand te brengen. Voor de komende periode beperken we ons tot een aantal projecten uit Oss, Uden en Veghel. Die gaan we uitproberen en integreren in andere kernen.’

Ontwikkelingen en speerpunten ondersteunende kennisteams

De inhoudelijke kennisteams - van VVE tot erfgoed - worden ondersteund door vijf teams die zich richten op de bibliotheekorganisatie. Deze ondersteunende kennisteams focussen op: personeelsbeleid, collectie, financieel beheer, ICT en marketing & communicatie. Ze zorgen voor interne kennisdeling en streven naar lokale, regionale en landelijke samenwerking binnen en buiten de branche. Verbetering van de interne dienstverlening komt ten goede aan de bibliotheekbezoeker en de profilering van de organisatie.

Personeelsbeleid

De Bibliotheek is van nature een organisatie met bevolgen, vaak bescheiden medewerkers. De transitie naar de maatschappelijk-educatieve Bibliotheek vraagt echter om andere kwalificaties en vaardigheden. Met een gezamenlijke aanpak van scholing wordt het vakmanschap van bibliothecarissen uitgebreid naar: community gedreven (netwerker), maatschappelijk-educatief (adviseur, coach, programmeur) en informatie-dienstverlenend (verbinder, gids).

De komende jaren zal de aandacht uitgaan naar werkgeverschap, diversiteit en inclusie en het aantrekken, behouden en ontwikkelen van medewerkers. En verder naar opleiding en talentontwikkeling (o.a. met de NOBB BibliotheekSchool), het aansluiten bij landelijke ontwikkelingen en de implementatie van de functiewaardering en de CAO.

Speerpunten

- Het nieuwe werken en generatiebeleid
- NOBB BibliotheekSchool

Collectie

De collectie is het uitgangspunt en de grondstof van het bibliotheekwerk. Alle collega's worden actief betrokken bij de collectie, die bestaat uit meer dan boeken. Ze is steeds meer multimediaal (podcasts, streaming), dynamisch en afgestemd op lokale thema's en behoeften. Ook activiteiten en kennis in de hoofden van mensen maken deel uit van de collectie en moeten via de catalogus vindbaar zijn. (Gast)collectioneers en programmeurs werken samen, zodat vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd en de collectie op verschillende manieren zichtbaar is. Kennisoverdracht tussen ervaren en nieuwe collega's vraagt in deze om een goed plan van aanpak.

Het collectiebeleid van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken staat niet op zichzelf, maar sluit aan op een landelijk en provinciaal netwerk. Er komt steeds meer datagedreven informatie beschikbaar ter ondersteuning van het bestelproces en de klantadvisering. In 2022 start het aanschafteam met Rationeel Collectie Beheer (RCB) als hulpmiddel voor het collectioneren. Om de fysieke en digitale collecties inhoudelijk op peil te houden, is er voldoende budget nodig. Niet alleen in de Bibliotheek maar ook nog dichterbij de lezers, bijvoorbeeld in scholen, buurt- en dorpshuizen.

Speerpunten

- Streven naar een actuele, aantrekkelijke en representatieve collectie
- Specifieke collecties in het kader van het Leesoffensief dicht bij de lezers brengen

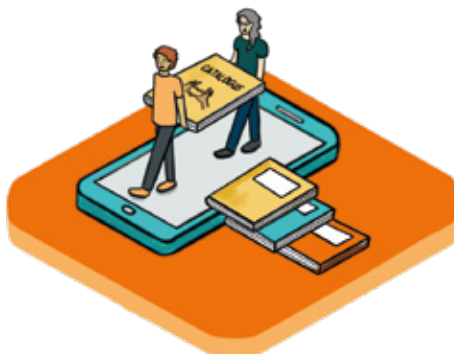

Financieel beheer

Op het gebied van financieel beheer wordt gewerkt aan de verdere automatisering van processen, zoals digitale accordering, declaratie en facturering. Daarmee komt een eind aan de herinrichting van de administratieve en financiële administratie met een nieuw procuratieschema, budgethouders en risicobeheer.

Speerpunten

- Continuïteit van de organisatie van het strategisch beheer
- De dagelijkse financiële bedrijfsvoering nog beter borgen

ICT

De afgelopen decennia is er veel veranderd op het gebied van ICT. Wat ooit begon bij een kaartenbak voor de uitleenadministratie is via automatisering en informatietechnologie uitgegroeid tot de hedendaagse 'informatie- en communicatietechnologie', ICT. Deze ontwikkeling loopt nog steeds door, tot nu nog ondenkbare mogelijkheden.

ICT is erg complex geworden en onmisbaar voor het bedrijfsproces. De Noord Oost Brabantse Bibliotheken waarborgen dat het systeem voor de gebruikers 24 uur per dag bereikbaar is. Daarnaast moeten de financiële en administratieve bedrijfsprocessen overal veilig en betrouwbaar beschikbaar zijn. Dat kan niet langer alleen in eigen beheer; het reeds ingezette proces van outsourcing gaat door. Hierdoor kan de Bibliotheek zich concentreren op haar kerntaken.

Speerpunten

- Overgang van Google Suite naar Office 365
- ICT-beheer grotendeels uitbesteden aan externe partijen en bereikbaarheid service garanderen

Marketing & communicatie

De Bibliotheek wil een waardevolle relatie opbouwen met bezoekers en partners op basis van deskundigheid, creativiteit en verbeelding. De aandacht verschuift hierin van kwantiteit naar kwaliteit. Samenwerken draagt bij aan het bereiken van de doelgroep en het vergroten van de impact. Data en analyses werken daarbij ondersteunend.

Alle communicatiemomenten doen ertoe, van socialmediapost tot persoonlijke klantenservice, maar doelgroepen worden, zeker digitaal, overladen met boodschappen en prikkels. Het wordt steeds moeilijker de klant te bereiken en te raken met een goed verhaal. De inzet van storytelling kan daarbij helpen. Storytelling stimuleert het verspreiden van en reageren op het verhaal dat de Bibliotheek vertelt. De focus op de klantrelatie en de klantreis worden nog belangrijker.

De Bibliotheek is niet altijd gebonden aan een locatie. Ze treedt steeds meer naar buiten en een deel van het aanbod staat online. Deze veelzijdigheid is aantrekkelijk, maar het is een uitdaging om de samenhang te laten zien. Door marketing en communicatie in de organisatie verder te structureren en te professionaliseren, wordt de Bibliotheek sterker geprofileerd. Ze laat zien waar de organisatie voor staat en welke betekenis die heeft in, voor en met de gemeenschap.

Speerpunten

- Overkoepelende communicatielijnen gestructureerd en doelbewust inzetten
- Lokale teams en kennisteams kennis en tools geven om de rol van de Bibliotheek voor het voetlicht te brengen

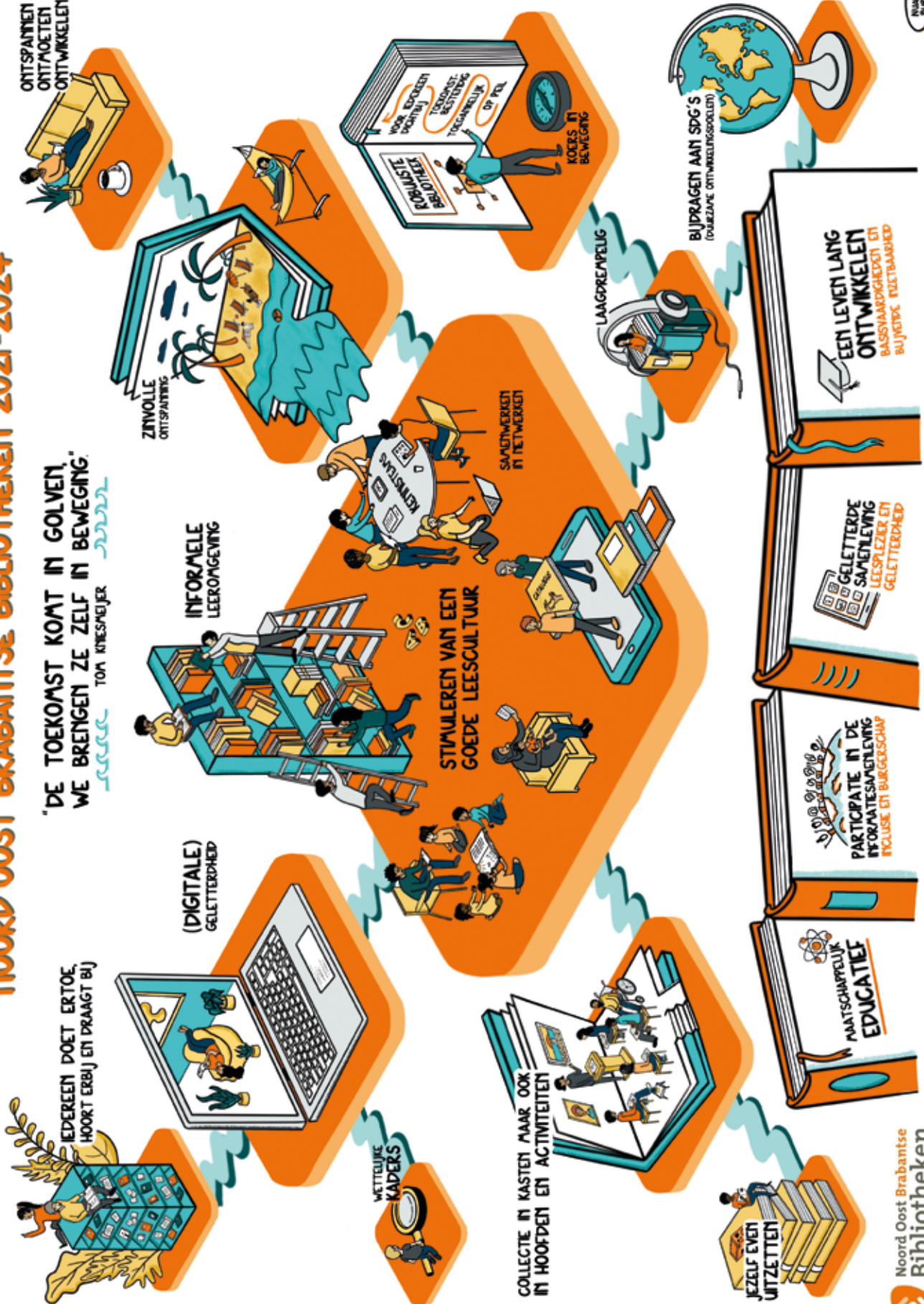

ONS VERHAAL IN HET KORT

NOORD OOST BRABANTSE BIBLIOTHEKEN 2021-2024

"DE TOEKOMST KOMT IN GOLVEN,
WE BRENGEN ZE ZELF IN BEWEGING."

TOM KIESMEIJER

**“Als je een schip wil bouwen,
verzamel geen mensen om hout te verzamelen
en ken ze geen taken en werk toe.
Liever, leer ze verlangen
naar de eindeloze immensheid van de zee.”**

Uit: De kleine prins - Antoine de Saint-Exupéry

Noord Oost Brabantse Bibliotheken
Postbus 815 - 5340 AV Oss
www.nobb.nl